

BORJA ALBI, Anabel; PRIETO RAMOS, Fernando (eds.), *Legal Translation in Context. Professional Issues and Prospects*. Peter Lang, Berna 2013, 315 p. ISBN: 979 3 0343 0284 5.

Carles Duarte i Montserrat*

El llibre, dedicat a la memòria de Nancy Festinger, una de les col·laboradores del volum, s'inicia amb una breu introducció dels dos curadors, Anabel Borja, professora de la Universitat Jaume I, i Fernando Prieto, professor de la Universitat de Ginebra. En aquestes pàgines preliminars, hi fan un breu estat de la qüestió sobre la traducció legal, que assenyalen que ha esdevingut una de les especialitzacions més valorades i demanades en el camp dels estudis sobre traducció. Anabel Borja i Fernando Prieto hi presenten l'objectiu de l'obra, el seu procés d'elaboració, on han comptat amb experts en la traducció de procedències i trajectòries diverses, i el seu contingut, estructurat en tres àmbits: el sector privat, les institucions públiques nacionals i les organitzacions internacionals. Els responsables d'aquest ambiciós i interessant treball hi han cercat, doncs, més enllà del debat teòric, una connexió constant amb l'exercici de la pràctica professional de la traducció i la interpretació jurídica.

Endinsant-nos ja a la primera part del volum, dedicada a la traducció legal en el sector privat, hi trobem d'entrada el text de Jan Engberg *Comparative Law for Translation: The Key to Successful Mediation between Legal Systems*, que comença assenyalant alguns dels motius que singularitzen la traducció legal, com ara els seus efectes jurídics, el requisit radical de fidelitat, la naturalesa ambigua de força textos legals..., i destaca les semblances i les diferències en els interessos de juristes comparativistes, terminòlegs legals i traductors legals, tot reivindicant la conveniència de disposar d'una visió que incorpori perspectives diverses a l'hora d'afrontar problemes complexos. El segon treball, *Certified Translators in Europe and the Americas: Accreditation Practices and Challenges*, és fruit de la col·laboració entre Francisco Vigier, Perla Klein i Nancy Festinger. Els autors s'hi ocupen de la traducció i la interpretació jurades i dels procediments d'acreditació en diversos països europeus (Regne Unit, Espanya, Alemanya i Grècia) i americans (Argentina i Estats Units), i en fan una anàlisi comparativa. La tercera de les aportacions d'aquesta primera part, *Freelance Translation for Multinational Corporations and Law Firms*, és a cura d'Anabel Borja i tracta de la labor duta a terme per traductors freelance per a multinacionals, de les competències que han de dominar (coneixements comparatius, convencions,...). El darrer dels textos d'aquest primer bloc és de Joao Esteves-Ferreira i aprofundeix en el tema de la professió (aprenentatge i reciclatge, principis ètics, xarxes, reconeixements i certificacions) de traductor jurídic freelance: *Challenges of the Freelance Legal: Lifelong Learning, Ethics and Other Key Professional Issues*.

---

* Carles Duarte i Montserrat, president del Consell Nacional de la Cultura i les Arts (CoNCA) i director de la Fundació Lluís Carulla.

Citació recomanada: DUARTE I MONTSERRAT, Carles «BORJA ALBI, Anabel; PRIETO RAMOS, Fernando (eds.), *Legal Translation in Context. Professional Issues and Prospects*. Peter Lang, Berna 2013, 315 p. ISBN: 979 3 0343 0284 5», *Revista de Llengua i Dret*, núm. 59, 2013, p. 246-249, DOI: [10.2436/20.8030.02.24](https://doi.org/10.2436/20.8030.02.24).

Els curadors dediquen la segona part del volum a la traducció legal dins d'institucions públiques nacionals en diversos casos. El primer treball d'aquest bloc, *Translating for Domestic Courts in Multicultural Regions: Issues and New Developments in Europe and the United States of America*, a cura de Juan Miguel Ortega Herráez, Cynthia Giambruno i Erik Hertog, ens acosta a la realitat de la interpretació i la traducció als tribunals de justícia en processos penals en el marc del Consell d'Europa, la Unió Europea i els Estats Units, el paper dels lingüistes professionals als tribunals europeus i nord-americans, les característiques i els requeriments específics dels intèrprets orals i dels traductors escrits i la importància cabdal de la traducció acurada dels documents. Tot seguit hi trobem el text de Leo Hickey *Translating for the Police, Prosecutors and Courts: The Case of English Letters of Request*, que s'ocupa d'una manera minuciosa i amb un seguit d'útils observacions pràctiques (estilístiques, terminològiques,...) de la traducció entre l'anglès i el castellà de comissions rogatòries, incloent-hi una anàlisi completa sobre els diversos aspectes d'aquests documents. El tercer estudi d'aquest segon bloc, *Translating for Government Departments: The Case of the Spanish Ministry of Foreign Affairs and Co-Operation*, és de Ramón Garrido Nombela i hi analitza les característiques (anonimat, intertextualitat, estructura i estils convencionals) i els àmbits d'actuació de la labor realitzada des de l'Oficina d'Interpretació de Llengües del Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació, i en fa una breu anàlisi comparativa. Tanca aquest segon bloc el treball de Jean-Claude Gémard *Translating vs Co-Drafting Law in Multilingual Countries: Beyond the Canadian Odyssey* on, després de recordar-nos que la traducció és una pràctica documentada des de les tauletes mesopotàmiques, s'atura a considerar els marcs de convivència de diverses llengües oficials i finalment centra la seva atenció en el cas canadenc, que des dels seus inicis, l'any 1763, presenta, a més de les llengües originàries del territori, la coexistència de l'anglès i el francès dels colonitzadors, tots dos com a llengües sovint dels mateixos documents oficials, un escenari que planteja la reflexió i el debat sobre si convé seguir-hi un criteri de traducció o de redacció en paral·lel de les dues versions, un model que planteja dificultats evidents però que ofereix també avantatges indiscutibles i que es pot posar en relació amb el que succeeix entre les principals llengües de treball de la Unió Europea.

I és precisament quan arribem en aquest punt que el volum entra dins el seu tercer capítol, sobre la traducció legal en organitzacions internacionals, que s'inicia amb el text de Susan Sarcevic i Colin Robertson *The Work of Lawyer-Linguists in the EU Institution*, on examinen la figura del jurista-lingüista, diferent de la del traductor, que té una formació fonamentalment lingüística; en canvi, el jurista-lingüista és un jurista especialitzat amb un alt nivell de competències lingüístiques i desenvolupa les seves funcions, que aquest article descriu en cada àmbit, en el si dels serveis jurídics del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, de la Comissió Europea, del Consell de la Unió Europea, del Parlament Europeu o del Banc Central Europeu. El text exposa també el procés i els requisits de selecció dels juristes-lingüistes, amb un perfil que és una combinació de capacitats, on el coneixement de l'anglès, el francès i l'alemany resulta especialment rellevant, ja que han de treballar en un context multicultural i multilingüe. El segon dels treballs d'aquest bloc és el que Xingmin Zhao i Deborah Cao dediquen al cas de les Nacions Unides: *Legal Translation at the United Nations*, on els autors presenten la naturalesa, els objectius, els processos de selecció de traductors, els principals tipus de documents traduïts (tractats, resolucions, informes,...) i les dificultats més significatives (diversitat de matèries, de terminologies, de tradicions,...) que afecten la traducció entre les sis llengües oficials de treball de les Nacions Unides (l'anglès, l'àrab, el castellà, el francès, el rus i el xinès). El text següent, *Translation at the International Criminal Court*, d'Alexandra

Tomic i Ana Beltrán Montoliu, examina d'una manera prou completa i precisa la situació de la interpretació simultània i la traducció dins el Tribunal Penal Internacional, una institució de la qual les autores ens recorden les funcions i els òrgans. El Tribunal Penal Internacional utilitza com a llengües de treball l'anglès i el francès, que els funcionaris que hi treballen han de conèixer, però també determina els casos en què altres llengües oficials (les sis ja esmentades de les Nacions Unides) poden ser usades com a llengües de treball. Ara bé, pel que fa a les comunicacions, s'hi utilitzen les llengües que els estats membres o altres estats i entitats trien per relacionar-se amb el Tribunal, i també cal esmentar les anomenades llengües de situació, usades durant la fase d'instrucció quan els sospitosos o els testimonis no dominen les llengües de treball del Tribunal. Aquest text inclou encara consideracions sobre els coneixements que han de posseir els candidats a exercir com a traductors del Tribunal, sobre els tipus de textos i els problemes i les estratègies que cal tenir-hi en compte. L'aportació següent és de Muriel Millet i tracta del cas de la INTERPOL, creada l'any 1923 com a Organització Internacional de Policia Criminal, amb 190 estats membres: *Legal Translation at INTERPOL*. Aquest article s'inicia explicant la naturalesa de les funcions de la INTERPOL i els objectius de les tasques de traducció que s'hi duen a terme i que inclouen una gran diversitat d'àmbits (legal, financer, tècnic,...) i de documents (guies i manuals, resums de reunions, informes, sol·licituds d'arrest provisional,...) que s'hi fan servir, i a continuació explica els quatre tipus de tècniques de traducció que s'hi apliquen: equivalència funcional, equivalència formal, transcripció i traducció descriptiva, les eines i els recursos de què disposen els seus traductors i altres consideracions d'interès sobre quan les traduccions tenen naturalesa autoritzativa, el tractament desigual entre llengües i la tendència al monolingüisme en anglès, els conflictes entre rapidesa i qualitat, l'increment del nombre de documents autorevisats o l'harmonització i l'estandardització terminològica. El penúltim dels textos del volum, *Legal Translation at the World Trade Organization*, és de Fernando Prieto Ramos i ens presenta el cas de l'Organització Mundial del Comerç, que té tres llengües oficials: l'anglès, el francès i el castellà. El treball s'inicia amb una breu explicació sobre les activitats i el marc legal d'aquesta institució, i tot seguit ens presenta el paper que hi compleixen les traduccions i els perfils, les funcions, el procés de selecció de traductors i els principals reptes que han d'afrontar els traductors que hi treballen. Fernando Prieto ens hi destaca: “*legal texts are at the heart of the multilateral trading system, and their multilingual nature makes legal translation a vital component of the WTO Secretariat's mission.*” Finalment completa les aportacions del volum la que Olivier Pasteur dedica a les eines que la tecnologia posa al servei de la labor dels traductors: *Technology at the Service of Specialized Translators at International Organizations*. L'autor hi valora la contribució que les eines de traducció assistida per ordinador poden fer a millorar la rapidesa del treball dels traductors sense que en minvi la qualitat. En el cas de l'Organització Mundial del Comerç, s'hi produeixen cada any a l'entorn de 10.000 documents en les tres llengües oficials i, doncs, és fonamental el suport tecnològic que els traductors puguin rebre. Hi ha una Secció de Suport a la Traducció, que actua com una interfície entre els traductors i els experts en informàtica. Entre els serveis que s'ofereixen hi ha pretraduccions de documents, glossaris, gestió del fons històric de traduccions (més del 50% de les traduccions es nodreixen de documents ja prèviament traduïts), administració de bases de dades terminològiques,... Pasteur ens detalla algunes de les eines disponibles per als traductors amb l'assistència de la Secció de Suport a la Traducció: el TAS (Translation Assistance System), *Documents online*, *ISIRef* i *ISIParse*, que són eines automàtiques de referències i terminologia, *Trados*, *Tms (Translation Memories)* o la base de dades terminològiques *WTOTERM*, i s'atura a valorar els progressos assolits i les proves pilot en

la recerca a l'entorn de les màquines de traducció i la viabilitat que siguin capaces d'oferir traduccions especialitzades fiables i útils.

El volum es tanca amb uns breus perfils bibliogràfics dels col.laboradors que hi han intervingut i amb un índex temàtic alfabètic.

En conjunt, *Legal Translation in Context. Professional Issues and Prospects* constitueix, doncs, una contribució extraordinàriament valuosa al coneixement de la situació actual de la traducció jurídica a través de catorze treballs que ens permeten d'obtenir una visió àmplia d'aquesta disciplina a través de l'experiència acreditada de professionals qualificats i amb una trajectòria reconeguda en aquest sector. No hi trobarem grans teories, sinó informacions concretes, observacions pràctiques i un coneixement aprofundit de la realitat, d'una gran utilitat per a tots els qui s'interessen per la traducció jurídica.